

Kommunledningskontoret

Valnämnden

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner
Karin Svensson

Verksamhetsplan och budget 2020

Förslag till beslut

Valnämnden föreslås besluta

att anta upprättat förslag till verksamhetsplan och budget 2020 i enlighet med bilagd handling, samt

att översända handlingen till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Vid sitt sammanträde den 4 - 5 november 2019 beslutade kommunfullmäktige om Mål och budget 2020 med plan för 2021 – 2022. I Mål och budget finns några uppdrag riktade till alla nämnder och bolagsstyrelser. Dessutom har valnämnden ett delat uppdrag med kommunstyrelsen. Nämnden föreslås anta åtgärder under det delade uppdraget men i övrigt föreslås nämnden inte anta åtgärder under år 2020 då nämndens verksamhet mellan valår är begränsad.

Valnämnden har tilldelats ett kommunbidrag i Mål och budget motsvarande 917 tkr och nämndens kostnader beräknas motsvara denna summa.

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson Bjervner
Kanslichef

Kommunledningskontoret

Valnämnden

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner
Karin Svensson

Verksamhetsplan och budget 2020

För valnämnden

Ett aktiverande dokument som valnämnden
fattade beslut om den 10 december 2019

Innehåll

Inledning	3
Nämndens uppdrag.....	3
Omvärld och förutsättningar.....	3
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	4
Nämndens uppföljning	5
Inriktningsmål	6
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället	6
Nämndens hantering av inriktningsmål och uppdrag	6
Budget 2020	7

Inledning

Nämndens uppdrag

Valnämndens uppdrag är att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

Det innebär att Uppsala valnämnd är lokal valmyndighet och har hela ansvaret för genomförandet av röstning inom kommunen. Valnämnden utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler och lokaler för förtidsröstning samt ser till att allt material finns på plats då röstning ska genomföras och svarar för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen, dels på onsdagen och eventuellt torsdagen i veckan efter valdagen.

Omvärld och förutsättningar

Under 2018 tog riksdagen beslut om förändringar av Vallagen vilka trädde i kraft i januari 2019. En viktig förändring var ett krav på att platsen där valsedlarna läggs ut ska vara avskärmd. Ingen väljare ska uppleva en risk för att röja sin valhemlighet när den tar valsedlar från valsedelstället. Förändringen stärker skyddet för valhemligheten och minskar risken för att väljare ska utsättas för otillåten påverkan i samband med röstningen.

Vid genomförandet av Europaparlamentsvalet 2019 tillämpades den nya lagstiftningen för första gången. Avskärmningarna som nämnden använde vid valet 2019 fungerade tillfredsställande men det kommer bli en större utmaning att ordna avskärmningar och logistik i lokalerna inför valet 2022.

Den nya lagstiftningen för ökat skydd av valhemligheten ställer höga krav på nämnden att säkerställa ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Ett antal av de lokaler som använts vid tidigare val kan inte längre användas. Vid valet till Europaparlamentet 2019 prövade nämnden att låta flera valdistrikt dela på en större lokal (idrottshall) vilket föll väl ut och detta kommer att kunna utvecklas till valet 2022.

Nämnden ser stora utmaningar att hitta lämpliga vallokaler och framförallt lokaler för förtidsröstning till valet 2022 då skyddet av valhemligheten för första gången ska tillämpas vid ett val till riksdag, kommun och landsting. Nämnden ser också utmaningar i nybyggda bostadsområden då dessa områden innehåller få större samlingslokaler som går att använda till vallokaler.

Den ökade polariseringen inom flera områden i samhället påverkar förutsättningarna för att genomföra demokratiska val. Ojämligheten i levnadsvillkor ökar, både mellan individer och mellan olika bostadsområden. Inkomstskillnaderna växer liksom skillnaderna i sysselsättning och hälsa. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare. Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av icke-demokratiska krafter och metoder.

En ökad polarisering av åsikter och en ökad mängd åsiktskanaler bidrar till att det samhälleliga samtalet innehåller mindre fakta och mer tyckande. Det leder till en ökad sårbarhet i samhället för påverkanskampanjer. En risk är till exempel att förtroendevalda utsätts genom hot och påtryckning. Kommunen behöver främja dialog, kunskapsutbyte och öppenhet så att förtroendet för kommunens verksamhet och organisation kan fortsätta upprätthållas.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2020 - 2022.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden.

I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Kommunledningskontoret ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Begrepp som används i verksamhetsplanen:

Inriktningsmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar inriktningsmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med egna nämndmål, strategier och åtgärder.
Uppdrag	Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i <i>Mål och budget</i> . Nämnden tar fram åtgärder för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen. Vid behov kan nämnden också ta fram strategier för genomförandet av uppdragen.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda rollerna.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina strategier och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör riktade satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden enbart gäller för egenregin eller om den gäller alla.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (t.ex. program eller handlingsplan).

Nämndens uppföljning

Nämndens uppföljning av verksamhetsplanen utgår från resultat kopplade till genomförd verksamhet och avsatt budget. Nämndens uppföljning av verksamheten baseras också på arbetet med intern kontroll.

Vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder.

Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett periodiserat resultat månadsvis. Detta innebär att nämnden varje månad (februari-november utom juni) jämför det ackumulerade resultatet med budget och gör en helårsprognos. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska läge.

En fördjupad uppföljning för verksamhetsområdet sker per mars, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat beslutar nämnden om åtgärder.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)

Förekomst av och spridning av desinformation i sociala- och i andra medier leder till att valnämndens arbete med att genomföra demokratiska val försvåras. Det kan leda till ett minskat valdeltagande. För att minska risken för förtroendeförlust behöver information om nämndens oberoende ställning tydliggöras och stärkas.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Säkerställ att information om nämndens ansvarsområde är tydlig och tillgänglig (riskåtgärd).		Ökat förtroende för valnämndens verksamhet, högre valdeltagande.

Bedömningen av uppdraget baseras på statusen för åtgärderna

Nämndens hantering av inriktningsmål och uppdrag

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag och i perioder mellan val består nämndens arbete till övervägande del att upprätthålla den politiska verksamheten. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat. Valnämnden har i arbetet med att konkretisera Mål och budget övervägt samtliga mål och uppdrag riktade till nämnden.

Nedanstående uppdrag från Mål och budget 2020 - 2022 har kommunfullmäktige riktat till samtliga nämnden och bolag. Valnämnden har bedömt att nämnden inte har möjlighet att genomföra uppdragen inom ramen för sitt ansvarsområde under åren 2020 – 2021.

Inriktningsmål 1

Utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa ekonomiska, sociala och miljömässiga krav vid upphandling.

Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning.

Inriktningsmål 2

Stärk arbetet för att Uppsala ska vara en trygg plats med låg brottslighet med att förebygga social oro, öka tryggheten och bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis (bland annat inom ramen för nya överenskommelsen), civilsamhället och andra myndigheter.

Inriktningsmål 3

Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala.

Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.

Inriktningsmål 4

Öka antalet anställda med funktionsvariation i kommunens verksamheter.

Inriktningsmål 8

Uppmärksamma 2020 som temaår för mänskliga rättigheter inom områdena fred, demokrati och yttrandefrihet.

Arbeta med att öka medborgarnas möjlighet till påverkan genom att ha dialog med fler medborgargrupper och utveckla former för att genomföra medborgardialog på fler språk än svenska.

Inriktningsmål 9

Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.

Möjliggöra för fler deltidsbrandmän (RIB) bland kommunens medarbetare.

Budget 2020

Valnämndens budget utgår från den budget som kommunfullmäktige beslutat i Mål och budget 2020. År 2020 är ett mellanvalsår och nämnden erhåller då en begränsad budget motsvarande 917 tusen kronor. Budgetmedlen är avsedda att för den politiska verksamheten, administrativt stöd från kommunledningskontoret samt hyra av lokal för valnämndens material.

Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Beslutad budget 2019	Budget 2020
Statsbidrag	4 100	0
Summa intäkter	4 100	0
Ordinarie verksamhet - arvoden och administration	-1 185	-110,9
Kostnader förtidsröstning	-2 946	0
Övriga kostnader i samband med val	-5 868	0
Lokalhyror		-211,0
Övriga främmande tjänster		-155,1
Kommungemensamma kostnader från KLK		-440,0
Summa kostnader	-9 998	-917
Summa nettokostnader¹	-5 898	-917
Kommunbidrag		
Politisk verksamhet (1)	5 898	917
Summa kommunbidrag	5 898	917
Resultat	0	0

1. Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.